

kovou funkci, ač ví, že ji nebude moci zastávatí buď fysicky nebo proto, že na ni svými znalostmi nestačí, jest naplněn zákonný pojem nedbalosti ve smyslu § 486 tr. zák., dojde-li pak důsledkem toho k následkům v tomto zákonném ustanovení předpokládaným.

Čís. 4868.

Náležitosti skutkových podstat § 81 a § 312 tr. zák.

Přestupek § 4 zák. proti útisku a na ochranu svobody ve shromážděních.

Výkon práv a povinností, jichž nabyl občan volbou do obecního zastupitelstva, je podmíněn složením slibu věrnosti Československé republice; odmítnutím slibu stal se zvolený pouhým posluchačem; rušil-li pořádek v zasedací síni (ujav se svémocně slova, ač mu v tom bylo bráněno), požívá obecní strážník, odstraňuje ho z příkazu orgánu dohlédacího (politického) úřadu ze zasedací síně, ochrany § 68 tr. zák.

(Rozh. ze dne 4. prosince 1933, Zm I 309/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 23. února 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák., přestupkem podle § 312 tr. zák. a přestupkem podle § 4 zákona proti útisku ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost vytýká napadenému rozsudku zmatečnost čís. 5 a čís. 9 a) § 281 tr. ř., je však ve všech směrech neodůvodněna.

Proti odsouzení pro zločin § 81 tr. zák. namítá stížnost, že prý není »skutkově« zjištěno, že se dotknutí strážníka F-a, které soud označuje (v rozsudku) jako rýpnutí, stalo »výslovně« v úmyslu zmařiti služební výkon strážníkův. Námitka je v příkrém rozporu s výslovným zjištěním rozsudku, že se stěžovatel bránil svému vyvedení z místnosti, rýpnul do strážníka . . . v tom zřejmém úmyslu, by služební výkon strážníkův tímto násilným vztažením ruky zmařil, a zabránil tím skutečně svému vyvedení. Závaznosti pro hmotněprávní přezkoumání rozsudku (viz čís. 3 druhého odstavce § 288 tr. ř.) pozbylo by zjištění to jen, kdyby stížnost dokázala formální jeho vadnost podle čís. 5 § 281 tr. ř., což se stížností nepodařilo. K žádné z vad uvedených v § 281 čís. 5 tr. ř. výčetmo, nanejvýš k vadě (naprostého) nedostatku důvodů nepoukazuje stížnost výtkou, že skutek, jak je zjištěn, — rýpnutí nebo, jak na jiném místě rozsudku uvedeno, vrazení do strážníka — nemusí se díti právě v úmyslu zmařiti služební výkon strážníka; stačí, že úsudek z takového jednání na uvedený úmysl je logicky možný a přípustný, byť ne právě nutný. Poznámku stížnosti, že rýpnutí nebylo nijak zvláště intensivní, lze prostě odkázati na rozsudečné zjištění, že stěžovatel rýpnul (vrazil) do strážní-

ka, až tento zavrával a upadl na lavici. Jelikož ustanovení § 81 tr. zák. tresce jako dokonáný zločin už pouhý pokus zmařiti služební (úřední) úkon a podstata trestného zprotivení se spočívá již v tom, že pachatel staví veřejného činitele před volbu, by buď přemohl odpor pachatelův aneb upustil od výkonu služby (úřadu), nezáleželo by na skutečnosti, že strážník F. upustil dobrovolně, nikoli prý následkem odporu od vyvedení stěžovatele z místnosti, a nenastala proto neúplnost významu — jak předpokládá § 281 čís. 5 tr. ř. — rozhodného tím, že rozsudek neuvazuje zvláště a výslovně o částech výpovědi svědků F-a a B-e, které podle názoru stížnosti, jež je arcit' cituje nepřesně a svémocně je doplňuje, poukazují k uvedené skutečnosti; stačit', že stěžovatel násilným odporem oddálil vyvedení, od něhož pak F. upustil, jelikož mu hromadným odchodem účastníků schůze nastala povinnost udržeti v šatně pořádek. I další výtky, že se nalézací soud nezabýval otázkou správnosti postupu svědka B-e, je v příkrém rozporu s rozsudkem, jenž vyslovuje, že postup vrchního komisaře B-e byl naprosto správný, takže nelze ani tvrditi, že vrchní komisař B. vykročil z rámce svých povinností. Netřeba hájiti stanovisko rozsudku proti vývodům stížnosti, ač vhodno podotknouti, že výkon práv a povinností, jichž nabyl občan volbou do obecního zastupitelstva, jest podle §§ 59, 60 zákona čís. 75 sb. z. a n. 1919 podmíněn složením slibu věrnosti Čsl. republice a že stěžovatel odmítnutím slibu bez dodatku stal se z osoby určené za člena obecního zastupitelstva a z vhodného kandidáta na místo člena obecní rady pouhým posluchačem, jemuž bylo právem bráněno v tom, by se ujal slova a promluvil, a jenž, když neuposlechl tohoto zákazu, byl právem ze zasedací síně obecního zastupitelstva vykázán a odstraňován, aniž záleží na tom, zda i volba členem obecního zastupitelstva stala se odmítnutím slibu bez dodatku neplatnou či ne. Neboť podle ustáleného výkladu § 81 tr. zák. — viz obzvláště nález čís. 2609 sb. n. s. — nezáleží na věcné oprávněnosti úkonu, který pachatel maří, nýbrž jen na formálním oprávnění k výkonu veřejného činitele, jemuž se pachatel zprotivuje. Stížnost tu nebere v pochybnost, že odstranění osob, které ruší pořádek v síni, ve které zasedá obecní zastupitelstvo, ze síně té jest opatřením, k němuž byl z důvodu zachování veřejného pořádku v daném případě povolán obecní strážník, totiž svědek F., kterému odstranění stěžovatele ze zasedací místnosti bylo nařízeno svědkem B-em jakožto orgánem politického úřadu dohlédacího. Stejně nevyslovuje stížnost pochybnosti o tom a nevytýká nedostatek rozsudečného zjištění, že si byl stěžovatel vědom toho, že strážník F. je formálně oprávněn odstraniti ho z místnosti a svědek B. formálně oprávněn tak naříditi. Formálně oprávněnému úkonu veřejného činitele nesmí se dotčená jím osoba, jelikož ustanovení § 81 tr. zák. nepřipouští výjimek, zprotiviti ani, pokládá-li úkon za věcně neoprávněný, za nezákonný a bezprávní, a dotčená osoba nesmí použití odporu, jaký stíhá § 81 tr. zák., ani ku zjednání si doby a příležitosti ku protestu proti domněle neoprávněnému úkonu veřejného činitele. Proto nebylo třeba, by rozsudek — jak chce stížnost, vytýkajíc nedostatek takových úvah jako neúplnost — zabýval se též otázkou, proč chtěl stěžovatel promluvit a zda nebyl účelem zamýšleného pro-

slovu — jemuž bylo právě vykázaním a vyvedením stěžovatele z místnosti zabráněno — poukaz stěžovatele na (domnělou) nesprávnost postupu svědka B-e. Ostatně je rozsudkem v dotčeném směru zjištěno, že stěžovatel začal pronášeti proslov připravený, tedy proslov, jehož předmětem nemohly býti skutečnosti teprve ve schůzi se udávší, a stěžovatel se způsobem stížností uplatňovaným nehájil, nýbrž udal, že chtěl přechystit požadavky jím hájené (resoluci nezaměstnaných, požadavky nezaměstnaných).

Výroku o přestupku § 312 tr. zák. vytýká stížnost právní mylnost podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. z důvodu, že není zjištěn urážlivý úmysl. Výtky je pochybena. Skutková podstata § 312 tr. zák. nevyžaduje úmyslu urazit veřejného činitele, nýbrž stačí vědomí pachatele, že svým projevem zlehčuje veřejnou autoritu (srovnej nálezy čís. 1272, 3069 sb. n. s.). Že ani toto vědomí není rozsudkem zjištěno, po případě zřejmě předpokládáno, není stížností vytýkáno. Vědomí to není vyloučeno obhajobou stěžovatele, že si představoval, že jako člen obecní rady je něco vyššího než obecní strážník, a nebylo proto třeba, by se soud s touto obhajobou zvláště vypořádal. Bezpodstatnou je i výtky, že rozsudek je neúplný — správně asi nejasný —, protože vůbec neuvádí, ve které části projevu a proč v něm spatřuje urážku strážníka. Je zřejmé, že urážlivým shledán celý projev: »uhod' mne a pak budeš viděti, to jest korupční úděl mlátiti pendrekem«, a že k úsudku na urážlivý smysl projevu vedla nalézací soud úvaha, že se jím strážníkovi vytýká (podkládá) úmysl směřující ke zlému nakládání se stěžovatelem za použití obušku, ač nevyšly najevo a zejména nebyly stěžovatelem tvrzeny okolnosti, poukazující na takový protiprávní úmysl strážníkův.

Pokud jde o přestupek § 4 zákona čís. 309 sb. z. a n. 1921, namítá stížnost s hlediska § 281 čís. 9 a) tr. ř., že není rozsudkem »skutkově« zjištěno, že to byl obžalovaný, jenž úmyslně rušil ustavující schůzi obecního zastupitelstva v M., takže prý skutková podstata tohoto trestného činu rovněž dána není. Smysl námítky není jasný. Je-li jí namítán nedostatek skutkového opodstatnění dotčené části výroku o vině, je námítka planá. Rozhodovací důvody vyslovují, že stěžovatel úmyslně rušil schůzi obecního zastupitelstva, neuposlechnuv formálního nařízení vládního komisaře Viktora B-e, který byl povolán schůzi tu řídit, a bděti nad zachováním pořádku. Podkladem tohoto závěru jsou předchozí zjištění, že stěžovatel, když jeho volba obecním radním byla prohlášena neplatnou, předstoupil před sbor a začal pronášeti připravený proslov hlasitě, nedbaje napomínání (rozuměj komisaře B-e), že, poněvadž stěžovatel nepřestal a ve svém počínání neustával, povolal vládní komisař B. zvenčí obecního strážníka a přikázal mu, by rušícího stěžovatele z místnosti vyvedl, že stěžovatel byl obecním strážníkem Aloisem F-em vyzván, by opustil místnost, ale neuposlechl, že stěžovatel byl pak jmenovaným obecním strážníkem znovu vyzván jménem zákona, by opustil místnost a opět neuposlechl, nýbrž prohlásil, že nikam nepůjde. Těmito zjištěními je dostatečně opřen i závěr o úmyslnosti rušivého jednání stěžovatelova, kdyžť opětovnost a urputnost jeho neposlušnosti nepřipouští jiného úsudku, než že mu šlo o to, by si rušením a přerušením jednání

obecního zastupitelstva zjednal příležitost ku chystanému a zahájenému jím proslovu. Nedůvodnou jest pak stížnost také, pokud s hlediska čís. 5 § 281 tr. ř. vytýká rozsudku neúplnost pro nezjištění konkrétní činnosti, již se dopustil stěžovatel uvedeného přestupku a dále, že zjištění úmyslného rušení shromáždění není odůvodněno. V tom směru stačí poukázat k tomu, co již bylo nahoře řečeno o účincích nesložení slibu věrnosti bez dodatku, jež mělo v zápětí, že stěžovatel přestal býti členem shromáždění, což bylo obžalovanému svědkem B-em také oznámeno.

Čís. 4869.

Definice veřejného úřadu po rozumu čl. V zák. čís. 8/1863.

Městská rada je takovým veřejným úřadem; její urážku je stíhati jen k obžalobě státního zástupce, nikoliv obžalobou soukromou, třebaže se urážka vztahovala na příděl bytů v městských domech.

(Rozh. ze dne 4. prosince 1933, Žm I 372/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost soukromé obžalobkyně městské rady v Ch. do rozsudku krajského soudu v Chebu jako soudu kmetského ze dne 31. března 1931, pokud jím byli obžalovaní podle § 259 čís. 1 tr. ř. zproštěni z obžaloby pro přečin proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 493 tr. zák.

Důvody:

Stížnost napadá svými vývody názor kmetského soudu, že městskou radu v Ch. sluší pokládati za veřejný úřad ve smyslu čl. V zák. čís. 8/63 ř. zák. a že urážka na cti spáchaná na veřejném úřadě je podle citovaného místa zákona stíhatelnou pouze z moci úřední a nikoliv soukromou obžalobou, a snaží se dovoditi, že tomu tak není, ježto městská rada není v obecním řádě nikde označena jako veřejný úřad, nýbrž jako sbor, a to tím méně v souzeném případě, poněvadž urážka na cti se vztahovala na příděl bytů v bloku městských domů, určeném pouze pro ubytování soukromých osob, takže tu jde o ryze soukromoprávní činnost městské rady.

Stížnost uplatňuje takto vlastně jen zmatek podle § 281 čís. 9 c) tr. ř.; se stížností nelze však souhlasiti. Veřejnými úřady ve smyslu čl. V zákona čís. 8/63 ř. zák. (stejně také podle § 76 tr. zák.) dlužno rozuměti orgány státu, zemí, okresů a obcí, které jsou na venek vybaveny mocí rozhodovací a nařizovací, jsou trvale zřízeny k tomu, aby plnily v okruhu místní a věcné příslušnosti úkoly státní správy. K takovým orgánům patří i obecní (městská) rada, uváží-li se, že jest jako obecní orgán trvale zřízena předpisy čl. XII zák. ze dne 5. března 1862, čís. 18 ř. zák., § 51 zák. ze dne 16. dubna 1864, čís. 7 z. zák. pro království České; a § 1 zák. ze dne 7. února 1919, čís. 76 sb. z. a n., že jest podle těchto zákonných ustanovení vybavena mocí nařizovací a podle § 7 zákona ze dne 7. února 1919, čís. 76 sb. z. a n. i mocí rozhodovací